

رضایت الهی؛ بزرگ‌ترین پاداش شهدا

احمد عدالتیان در این ایام که داغ دار رهبر شهید انقلاب اسلامی، حضرت آیت‌الله العظمی خامنه‌ای هستیم، آیات ۲۶ تا ۲۲ سوره توبه را باهم تلاوت می‌کنیم که خداوند متعال می‌فرماید: «الَّذِينَ آمَنُوا وَهَلَبُوا وَبَاءُوا مَا فِي صَبِيلِ اللَّهِ يَأْمُرُ اللَّهُ أَغْلَظَ دَرَجَةً عِنْدَ اللَّهِ وَأُولَئِكَ هُمُ الْفَائِزُونَ، يُبَشِّرُهُمْ رَبُّهُمْ بِرَحْمَةٍ مِنْهُ وَرِضْوَانٍ وَجَنَّاتٍ لَّهُمْ فِيهَا نَعِيمٌ مُّقِيمٌ، خَالِدِينَ فِيهَا أَبَدًا إِنَّ اللَّهَ عِنْدَهُ أَجْرٌ عَظِيمٌ،» آنان که ایمان آوردند و هجرت کردند و با اموال و جان هایشان در راه خدا به جهاد برخاستند، منزلتشان در پیشگاه خدا بزرگ‌تر و برتر است و فقط اینان‌اند که کامیاب هستند. پروردگارشان، آنان را نزد خود به رحمت و خشنودی و بهشت‌هایی که برایشان در آنجا نعمت‌های پایدار است، مژده می‌دهد. همواره در آنجا جاودانه‌اند که یقیناً نزد خدا پاداشی بزرگ است.»

این سه‌ایه، جایگاه مجاهدان در راه خداوند را نشان می‌دهد که از مقامی بالاتر و بزرگ‌تر از بقیه مسلمانان برخوردارند و در پیشگاه خداوند و در سایه رضایت الهی، خواهند بود، مجاهدانی که هرچه دارند از علم، اموال، آبرو و حتی جان خود، در راه خداوند و زنده کردن دین او خرج می‌کنند و خدای متعال هم آن‌ها را به بالاترین درجات می‌رساند که عبارت است از رحمت و رضایت الهی؛ مجاهدانی که رهبر شهید انقلاب اسلامی ما نیز نمونه‌ای از آن‌هاست.

همچنین از امام محمد باقر^(ع) روایت شده که این آیات درباره علی‌بن ابیطالب^(ع) و اوصاف آن حضرت، نازل شده است؛ زیرا اگر همه مسلمانان و صحابه پیامبر^(ص) در یک ردیف باشند، نخستین ایمان‌آورنده و آن‌که بیشترین مدت را در جبهه بود و بیشترین ضریات را خورد، کسی جز امام علی^(ع) نبود.

صحیفه

دعای مرزداران، از پاسداری خاک تا جهاد حقیقت

حسین ابراهیمی| دعای امام سجاد^(ع) برای مرزداران در صحیفه سجاده‌یه، فقط یک نبیاش برای پیروزی در میدان جنگ نیست، بلکه منشوری روشن برای دفاع از جامعه اسلامی، حفظ عزت مؤمنان و رسوا کردن دشمنان حقیقت‌است. این دعا را می‌توان در دو بخش اصلی دید: نخست، دعا برای مرزبانان و مجاهدان، دوم، نفرین و تضعیف دشمنانی که قصد ضربه زدن به اسلام و مسلمانان را دارند.

در بخش نخست، امام سجاد^(ع) از خداوند می‌خواهند که مرزهای مسلمانان را استوار، مرزداران را نیرومند، جمعشان را متحد، سلاحشان را کارآمد، رزقشان را فراخ و دلشان را از زبر و تدبیر و بصیرت، لبریز کند. حضرت فقط پیروزی ظاهری نمی‌خواهند، بلکه برای عمق روحی و فکری مجاهدان نیز دعا می‌کنند؛ اینکه آنچه نمی‌دانند بیاموزند، آنچه نمی‌بینند ببینند، فریب دنیا را نخورند و دلشان از یاد بهشت و مقصد الهی، سرشار باشد تا در میدان دفاع، نه سستی کنند نه هراس به خود را دهند. این نگاه نشان می‌دهد که در منطق امام^(ع)، مرزداری فقط نگهداری از خاک نیست؛ نگرهانی از ایمان، امنیت، کرامت و هویت امت اسلامی است. در بخش دوم، امام سجاد^(ع) دشمنان را نفرین می‌کنند؛ دشمنانی که با سلاح، توطئه، ارباب و تجاوز امنیت مسلمانان را هدف گرفته‌اند. حضرت از خدا می‌خواهند که قدرت دشمنان درهم شکسته شود، میان آنان و ابزار جنگشان فاصله افتد، راه و توان پشتیبانی از آن‌ها بسته شود و دچار پراکندگی و سستی شوند. این نفرین‌ها را باید در چارچوب دفاع از حق و دفع شر فهمید، نه صرفاً به معنای انتقام جویی. مقصود آن است که دشمن مهاجم، توان ضربه زدن به جامعه اسلامی را از دست بدهد. نکته مهم این است که دعای امام^(ع) برای هر جنگ جویی نیست، بلکه برای کسانی است که در راه دفاع از اسلام و مردم می‌ایستند، نه آنان که در خدمت حاکمان ستمگر هستند. روایات نیز تأیید می‌کنند که اگر نبرد، برای دفاع از جان مسلمانان، سرزمین اسلامی و اصل دین باشد، دفاعی مشروع و مقدس است، حتی اگر در زمان حکومت جور رخ دهد. پس دعای امام سجاد^(ع) متوجه مدافعان حقیقی امت است، نه مزدوران قدرت.

در پایان، این دعا پیامی فراتر از میدان نبرد دارد؛ همه کسانی که به هر دلیل از حضور در جهاد بازمانده‌اند، اگر دل در گرو حق داشته باشند، می‌توانند در ثواب مجاهدان شریک شوند. همچنین از وظایف مهم ما، حفظ آبرو و حیثیت مجاهدان است؛ به‌ویژه آنجا که جای شهید و جلاذ عوض می‌شود. در چنین لحظه‌ای، جهاد تبیین آغاز می‌شود، یعنی ایستادن برای روشن کردن حقیقت تا حق در غبار تحریف، گم نشود.

احکام محرم

این مستحب نباید به آزار و اذیت منجر شود

سمانه رضوانی| در ایام سوگواری، برپایی مجالس عزاداری و پخش صدای قرآن و مرتبه از طریق بلندگوها، یکی از شاعران ارزشمند دینی به شمار می‌رود که ثواب و برکت بسیاری دارد. با این حال گاهی شدت صدای بلندگوها به حدی می‌رسد که از بیرون حسینییه و حتی از فاصله‌ای دور، به‌وضوح شنیده می‌شود و این امر، سلب آسایش و ایجاد مزاحمت برای همسایگان و اطرافیان را به‌دنبال دارد. در چنین شرایطی، مسئولان و سخنرانان حسینییه، ممکن است به دلیل اهمیت بزرگداشت شاعر، بر ادامه این روش اصرار داشته باشند. اما از دیدگاه شرع مقدس، هیچ عملی هرچند مستحب و ارزشمند، نباید به آزار و اذیت دیگران منجر شود. رعایت حال همسایگان، به‌ویژه بیماران، کودکان، سالمندان و افرادی که نیاز به استراحت دارند، از واجبات شرعی و اخلاقی است. در ادامه، نظر سه تن از مراجع تقلید درباره این مسئله به عین عبارات، نقل می‌شود تا مسئولان و عزاداران با آگاهی کامل، حدود شرعی را رعایت کنند.

آیت‌الله العظمی شهید سید علی خامنه‌ای: «اگرچه اقامه مراسم و شاعر دینی در زمان‌های مناسب در حسینییه، از بهترین کارها و جزو مستحبات مؤکد است، اما واجب است برگزارکنندگان مراسم و عزاداران تا حد امکان از اذیت و ایجاد مزاحمت برای همسایگان بپرهیزند؛ هرچند با کم کردن صدای بلندگو و تغییر جهت آن به طرف داخل حسینییه باشد.»
آیت‌الله العظمی مکارم شیرازی: «ن باید بلندگوهای مجالس، مزاحمتی برای همسایه‌ها داشته باشد. بنابراین بلندگوها برای داخل مسجد روشن باشد. ولی برای پخش اذان، اشکالی ندارد؛ البته صدای بلندگو خصوصاً در مورد اذان صبح، باید به‌گونه‌ای باشد که حال همسایه‌ها نیز رعایت شود.»
آیت‌الله العظمی بهجت: «بلند کردن صدای بلندگوهای مساجد و روضه خوانی‌ها اگر به اندازه‌ای باشد که هرکس بخواهد بخوابد، بتواند بخوابد، اشکال ندارد. در غیر این صورت، یعنی بلند کردن صدای بلندگو به اندازه‌ای که هرکس خواست بخوابد، نتواند بخوابد، برخلاف سیره متشرعه است؛ زیرا ممکن است در اطراف مسجد یا تکیه، افراد مبتلا به مرض قلبی باشند یا شخصی غیرمریض در اطراف باشد که بخواهد فردای آن روز سر کار برود و نتواند بخوابد، آیا مزاحمت او که می‌خواهد روزی عائله خود را تأمین کند، اشکال ندارد؟»

شکر

۳شنبه
۲۳ تیر ۱۴۰۵
۲۱ مهر ۱۴۰۷
شهریار NEWS IR

مهر

بررسی پیامدهای گران‌فروشی برای جامعه دینی

گران‌فروشان مستحق عذاب الهی هستند

گزارش

امنه مستقیمی از جلوه‌های روزآمدی اسلام که در بزنگاه‌ها به کار سبک زندگی می‌آید و از آن گردگشایی می‌کند، توجه ویژه به مسائل اقتصادی و ارائه نظر و راهکار در موضوعات مرتبط با آن است که هم در شرایط عادی و هم بحران‌ها بسیار به کار می‌آید. گران‌فروشی ازجمله این مسائل است که به‌ویژه در وضعیتی مثل جنگ، جامعه را دچار تلاطم و فشار روانی می‌کند؛ به‌همین دلیل نیز در آموزه‌های دینی، نهی و عواقب منفی‌اش بیان شده است. در ادامه، آثار زیان‌بار این مفسده اقتصادی را از نگاه آیات و روایات مرور کرده‌ایم.

گران‌فروش، مستحق عذاب الهی است

گران‌فروشی که در فقه اسلامی هم درباره آن صحبت شده است، به شرایطی در خریدوفروش گفته می‌شود که در آن فروشنده کالایی را به بهایی بیش از ارزش واقعی آن بفروشد و خریدار از قیمت واقعی آگاه نباشد. علاوه بر این، هر اقدامی که هزینه کالا و خدمتی را به‌صورت غیرمتعارف افزایش دهد و از دایره انصاف خارج شود یا آنکه بازار را ملتهب کند، در دایره گران‌فروشی قرار می‌گیرد. برای همین التهاپ و آثار منفی است که آموزه‌های دینی به‌شدت در برابر گران‌فروشی موضع گرفته‌اند و آن را نهی می‌کنند و حتی پیامبر گرامی اسلام^(ص)، گران‌فروشان را مستحق عذاب الهی می‌دانند.

به عدالت بفروشید؛

با آنکه قرآن کریم به‌صراحت لفظ گران‌فروشی را به‌کار نبرده، در آیات متعدد، مسائل مرتبط با این پدیده شوم اقتصادی را مطرح و به پرهیز از آن، امر کرده است. برای مثال در آیه۳۵ سوره مبارک اسرامی فرماید: «وَأَوْفُوا الْكَيْلَ إِذَا كِلْتُمْ وَزَنُوا بِالْقِسْطَاسِ الْمُسْتَقِيمِ ذَلِكَ خَيْرٌ وَأَحْسَنُ تَأْوِيلًا» چون چیزی را پیمانه کنید، پیمانه را کامل کنید و با ترازویی درست، وزن کنید که این بهتر و سرانجامش نیکوتر است. «یادر آیات ۷ تا ۹ سوره مبارک الرحمن می‌فرماید: «وَأَسْمَانِ را برافراشت و میزان و قانون (در آن) گذاشت تا در میزان، طغیان نکند؛ و از مسیر عدالت، منحرف نشود؛ و وزن را براساس عدل، برپا دارید و میزان را کم نگذارید. این آیات و تأکید بر عدالت و انصاف در پیمانه، اهمیت این رفتار اقتصادی را در گفتن قرآن آشکار می‌کند.

خدا از گران‌فروشان بیزار است

رسول خدا^(ص) و اهل بیت^(ع) نیز گران‌فروشی را نهی و عواقب منفی و دامن‌گیر آن را بیان کرده‌اند؛ برای مثال پیامبر اکرم^(ص) در این باره می‌فرمایند: «هرکسی به‌گونه‌ای، سبب گرانی در بازار مسلمانان شود، بر خداوند لازم است او را در بزرگ‌ترین جایگاه جهنم سرنگون سازد.» ایشان در بیانی دیگر فرموده‌اند: «هرکه طعامی را به‌امید زیاد شدن قیمت، چهار روزا احتکار کند، پس به تحقیق از خدا جدا شده است و خدا هم از او بی‌زاری می‌جوید.» (مستدرک الوسائل، ج ۱۳، ص ۲۷۶). حضرت رسول اکرم^(ص) احتکار به نیت افزایش قیمت را نیز نهی و تأکید می‌کنند: «هرگونه احتکاری که به مردم زیان رساند و قیمت کالا را به ضرر آنان گران کند، خیری در آن نیست.» (دعائم الاسلام، ج ۲، ص ۲۵)

محتکران، ملعون‌اند

یکی از راه‌های موجه جلوه‌دادن و عملی کردن گران‌فروشی و همراه کردن مردم با این پدیده منفی، احتکار است؛ بدین معنا که کالایی انباشت و کمیاب شود تا در نهایت مردم برای تهیه و تأمین آن، حاضر به پرداخت پول و بهای بیشتری شوند. احتکار به‌دلیل آنکه مستقیماً با مصالح جامعه اسلامی و زندگی مسلمانان در ارتباط است و قدرت خرید آن‌ها را کاهش می‌دهد و در بازار التهاب ایجاد می‌کند، حرام است و روایات، محتکران را لعن می‌کنند. این لعن و دور شدن از رحمت خدا به‌دلیل زشتی این عمل و عواقب خانمان‌سوزی است که با فشار اقتصادی بر افراد، خانواده‌ها و نهایتاً جامعه وارد می‌کند و آرامش آنان را می‌کاهد و انگیزه و امید را که موتور محرکه زندگی است، در آن‌ها می‌کشد.

نماز و دعای گران‌فروش، پذیرفته نیست

شاید اغلب متوجه نباشیم مصائب و مشکلاتی که به آن‌ها مبتلا هستیم، نتیجه رواج گران‌فروشی و بروز آثار منفی آن است؛ برای مثال گران‌فروشی، از موانع بزرگ کسب روزی حلال است و درآمدی که به‌واسطه آن کسب می‌شود به‌دلیل حرام بودن، انسان را دچار ابتلائات می‌کند؛ ازجمله آنکه نماز انسان تا چهل روز پذیرفته نیست و دعایش تا چهل روز مستجاب نمی‌شود. پیامبر اسلام^(ص) می‌فرماید: «خداوند را فرشته‌ای است که هر شب بر بیت‌المقدس ندای دهد کسی که حرامی بخورد، عملی از او مورد قبول واقع نمی‌شود.» (بحارالانوار، ج ۱۳، ص ۱۶) همین وقفه در ارتباطات معنوی و فقدان پشتوانه‌های غیرمادی، هم‌باب بسیاری از بلاها را در زندگی انسان باز می‌کند و هم به‌دلیل ایجاد خلاهای فطری، آدمی را سرگشته، متخیر بی‌پشتوانه و ناامید می‌سازد، چون فقط با تعلقات معنوی و ارتباط با خدا به‌ویژه در پست‌ر نماز و دعا است که قلب آدمی، آرام می‌گیرد و برای ادامه راه دلگرم می‌شود.

چرا گران‌فروشی، مذموم است؟

گران‌فروشی به‌دلیل ایجاد التهاب در بازار و فشار روانی بر افراد و خانواده‌ها آثار دنیایی نیز دارد؛ مثلاً به‌دلیل رواج دروغ‌گویی و فاصله گرفتن از حق و عدالت در میزان و معامله، روح بی‌اعتمادی را بر جامعه حاکم می‌کند. در چنین شرایطی، افراد در اضطراب دائمی ناشی از فریب خوردن و متضرر شدن به‌سری می‌برند و همین بی‌اعتمادی، سایر ابعاد زندگی آن‌ها را نیز تحت تأثیر قرار می‌دهد و در ادامه، دوست، همسر و... نیز به شک و تردید مبتلا می‌شوند. علاوه بر این، باعث کاهش قدرت خرید مردم و افزایش فقر می‌شود که مسیر ناهنجاری‌های اجتماعی مثل فساد، سرقت، طلاق، اعتیاد و... را هموار می‌کند. این‌ها به‌اضافه آسیب‌های دیگر، دلیل نهی گران‌فروشی در اسلام را به‌خوبی بازگو می‌کند.

درس‌هایی از راهبرد تمدن‌ساز امام سجاد^(ع)

نبود، بلکه سند زنده و گویای هزینہ‌ای بود که برای پاسداری از دین پرداخت شد. در نهایت، آنچه امروز ما به‌عنوان «فرهنگ عاشورا» می‌شناسیم، نتیجه چهار دهه جهاد تبیین امام سجاد^(ع) است. ایشان با تمام دوران‌ها این است که برای پیروزی حق، شهادت تنها کافی نیست، بلکه «حفظ روایت شهادت» و «نهاده‌ن کردن آن در بطن جامعه،» است که می‌تواند جریان‌های انحرافی را شکست دهد و آرمان‌ها را جاودانه سازد. تداوم راه عاشورا، در گرو همین جهاد هوشمندانه است که از دایره احساسات فراتر می‌رود و به ساختن انسان‌هایی مؤمن و آگاه برای نبرد در جبهه‌های حق علیه باطل می‌انجامد.

برگرفته از خطبه‌های نماز جمعه مشهد آیت‌الله سید احمد علم‌الهدی، امام جمعه مشهد و نماینده ولی فقیه در استان خراسان رضوی تنظیم: حجت‌الاسلام والمسلمین حسین ابراهیمی

چهار دهه پرده برمی‌دارد، امام سجاد^(ع) با درک درست از خفقان حاکم بر جامعه اسلامی پس از فاجعه کربلا، راهبرد تبدیل قیام به جریان اجتماعی را در پیش گرفتند.

کادرسازی امام سجاد^(ع)

یکی از درخشان‌ترین و راهبردی‌ترین اقدامات امام سجاد^(ع)، کادرسازی انسانی بود. آن حضرت با خرید بردگان و تربیت فکری، عقیدتی و سیاسی آنان، مکتبی پویا ایجاد کردند. این تربیت فقط یک آموزش ساده نبود، بلکه پرورش نیروهای مؤمنی بود که پس از آزادی، به سراسر بلاد اسلامی اعزام می‌شدند. این جریان که در تاریخ به نام «موالی» شناخته می‌شود، درواقع شبکه‌ای از مبلغان و حاملان پیام عاشورا بود که اجازه نداد غبار فراموشی بر حماسه کربلا بنشیند. این اقدام، درواقع یک «شبکه‌سازی تمدنی» بود که به امام اجازه می‌داد حتی در اوج فشار حکومت بنی‌امیه، پیام نبضت را در لایه‌های مختلف جامعه نفوذ دهد. علاوه بر کادرسازی، باید به شیوه‌های هنرمندانه امام در عاطفی‌سازی آرمان‌های

در تحلیل تاریخ تحولات اسلام، کمتر رخدادی به اندازه «نهضت عاشورا» توانسته است در طول

بیش از چهارده قرن، ماهیت پویا و انرژدار خود را حفظ کند. این ماندگاری، اگرچه با خون حسین بن علی^(ع) در کربلا امضا شد، استمرار آن، محصول یک مهندسی دقیق، صبورانه و چندلایه ازسوی امام سجاد^(ع) است. اگر انقلاب کربلا را یک فرایند تمدنی بدانیم، می‌توان برای آن سه ضلع مکمل قائل شد: امام حسن مجتبی^(ع) که با افشاکاری‌های سیاسی و تبیین چهره نفاق بنی‌امیه، «زمینه‌های» قیام را فراهم کردند؛ امام حسین^(ع) که در میدان عمل، اجرای این حماسه را برعهده داشتند و امام سجاد^(ع) که «تثبیت و نهاده‌ینه‌سازی» این گفتمان را به سرانجام رساندند.

بسیاری از تحلیل‌گران، دوران امامت امام سجاد^(ع) را با نگاهی گذرا به عنوان دوران انزوا یا سکوت تفسیر می‌کنند، درحالی‌که نگاهی عمیق به سیره آن حضرت، از یک «جهاد تبیین» بی‌وقفه و زیرکانه در طول

خطبه نماز جمعه

در سپهر

پرهیزکاری